

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньою програмою професійного спрямування
«Податкова та митна справа»

на тему: «Пряме оподаткування та його вплив на фінансові результати
підприємницької діяльності»

Виконавець:

студентка 4 курсу 2 гр. ФФБС
Попель Анастасія Євгенівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Дубовик Ольга Юхимівна

ОДЕСА – 2025 р.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми бакалаврського дослідження обумовлена тим, що у сучасних умовах ведення бізнесу податкова система відіграє ключову роль у формуванні фінансових результатів підприємств. Зокрема, прямі податки – податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, податки на майно тощо – мають безпосередній вплив на розмір чистого прибутку, інвестиційну активність та загальну фінансову стабільність суб'єктів господарювання. В умовах економічної нестабільності, змін податкового законодавства та посилення фіскального навантаження особливо важливо оцінити, яким чином пряме оподаткування впливає на фінансові показники підприємств різних форм власності та галузей.

Актуальність теми зумовлена необхідністю пошуку оптимальних механізмів оподаткування, які б забезпечували як наповнення бюджету, так і створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва. Розуміння впливу прямих податків на фінансові результати дозволяє підприємствам ефективніше планувати господарську діяльність, а законодавцям – розробляти більш збалансовану податкову політику.

Метою бакалаврського дослідження є комплексне дослідження системи прямого оподаткування в Україні задля визначення напрямів її вдосконалення з урахуванням досвіду країн Європейського Союзу.

Для досягнення зазначеної мети в кваліфікаційній роботі поставлено такі **завдання**:

- дослідити історичні аспекти становлення та розвитку системи прямого оподаткування;
- розкрити економічний зміст та сутність прямих податків у сучасній податковій системі;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення прямого оподаткування в Україні;
- здійснити моніторинг податкових надходжень від прямих податків до державного бюджету України;
- розглянути та охарактеризувати методи оцінки податкового навантаження на підприємства;
- проаналізувати вплив прямого оподаткування на фінансові результати підприємницької діяльності;
- дослідити специфіку формування системи прямого оподаткування в країнах Європейського Союзу;
- визначити основні проблеми функціонування системи прямого оподаткування в Україні та запропонувати напрями її вдосконалення.

Об'єкт дослідження - процес функціонування системи оподаткування, зокрема прямих податків, у контексті її впливу на фінансово-економічну діяльність суб'єктів підприємництва.

Предметом дослідження є економічні та правові аспекти прямого оподаткування та їхній вплив на фінансові результати підприємницької діяльності.

Методи дослідження. У процесі виконання роботи використовувалися такі методи наукового дослідження:

- історичний метод – для аналізу етапів становлення та розвитку прямого оподаткування;
- системний підхід – для вивчення структури та функціонування системи прямого оподаткування;
- економіко-статистичний метод – для аналізу податкових надходжень та оцінки податкового навантаження;
- метод порівняльного аналізу – для дослідження досвіду країн Європейського Союзу;
- аналітичний метод – для оцінювання впливу прямих податків на фінансові результати підприємств;
- графічний метод – для візуалізації результатів дослідження;
- індукція та дедукція – для формування узагальнень та висновків щодо ефективності прямого оподаткування.

Інформаційною базою роботи законодавчі та нормативно-правові акти України з питань прямого оподаткування, звітні та аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Державної податкової служби України, Державної служби статистики України та публікації вітчизняних й зарубіжних науковців.

Публікації. Результати кваліфікаційної роботи бакалавра викладено в тезах на тему «Соціальний аспект оподаткування доходів фізичних осіб» у збірнику тез за матеріалами доповідей II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні виклики інноваційного розвитку економіки людських ресурсів у глобальному вимірі», м. Одеса, ОНЕУ, 25-26 жовтня 2024 року.

Структура й обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (49 найменувань), 7-ми додатків. Загальний обсяг роботи становить 101 сторінок. Робота містить 14 таблиць, 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні основи прямого оподаткування**» розглянуто етапи розвитку системи оподаткування, основні аспекти розвитку податкових відносин у Європі, теорії податків, які безпосередньо вказують на розвиток прямого оподаткування, економічний зміст прямого оподаткування, нормативно-правове забезпечення системи прямого оподаткування.

У другому розділі «**Оцінювання ефективності системи прямого оподаткування в Україні**» проведений моніторинг податкових надходжень при формуванні дохідної частини бюджету України, методи визначення податкового навантаження на підприємстві, аналіз впливу прямого оподаткування на фінансові результати підприємств.

У третьому розділі «**Напрями реформування системи прямого оподаткування**» досліджено специфіку формування системи прямого оподаткування країн ЄС, проблеми і перспективи функціонування систем прямого оподаткування в Україні.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити пропозиції з вдосконалення прямого оподаткування в Україні, основні з яких такі:

- посилення боротьби з корупцією;
- ухвалення антиофшорного законодавства;
- підвищення ставок екологічного податку для зменшення шкідливих викидів у довкілля;
- переведення більшої частини фінансових операцій у безготівкову форму за зразком США, що сприятиме зниженню рівня тіньової економіки та покращенню контролю за грошовими потоками;
- запровадження прогресивного оподаткування за прикладом Швеції та Великої Британії, що сприятиме зменшенню соціальної нерівності, збільшенню бюджетних надходжень, зниженню ризику монополізації ринку та підтримці малого й середнього бізнесу;
- посилення контролю за сплатою податків, зокрема запровадження трирівневої системи боротьби з ухиленням від оподаткування, як у Словаччині, що дозволить зменшити частку тіньового сектору економіки та збільшити бюджетні надходження;
- запровадження податку на використання поліетиленових пакетів, як це зроблено в країнах ЄС.

Отже, результати дипломної роботи засвідчили, що система прямого оподаткування має стратегічне значення для фінансової стабільності держави, соціального добробуту населення та економічного зростання. Попри наявні проблеми, потенціал для розвитку цієї системи є значним. За умови впровадження системних реформ, адаптації кращих європейських практик та забезпечення відкритого діалогу між державою, бізнесом і громадянами можливо створити ефективну, справедливую та прозору систему прямого оподаткування, яка відповідатиме сучасним викликам і сприятиме сталому розвитку України в європейському просторі.